

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЧУГУЄВО-БАБЧАНСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. директора Чугуєво-
Бабчанського лісового фахового
коледжу

Валерій СОЛОДОВНИК

02.09.2024

ПРОГРАМА

навчальної практики

ЛІСІВНИЦТВО

Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Освітньо-професійна програма	Мисливське господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство

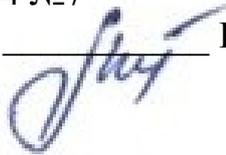
Укладач : ДЕГТЯРЬОВ Микола Миколайович, викладач спецдисциплін
Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу

Рецензент: ЛІТВІНОВА Надія Михайлівна, голова циклової комісії, викладач
спецдисциплін Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу

Редактор: ГРАЙВОРОНСЬКА Зоя Іванівна, методист Чугуєво – Бабчанського
лісового фахового коледжу

Програма складена на основі освітньо-професійної програми Мисливське
господарство для підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий
молодший бакалавр» за спеціальністю 205 Лісове господарство.

Розглянуто і схвалено цикловою комісією
спеціальності 205 Лісове господарство
Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу
Протокол від 27.06. 2024 №7
Голова циклової комісії _____ Надія ЛІТВІНОВА.

Погоджено методичною радою
Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу
Протокол від 28.06.2024 №6

Пояснювальна записка

Навчальна практика є логічним завершенням вивчення дисципліни та дієвою формою підготовки майбутнього спеціаліста до роботи на виробництві.

Під час навчальної практики розширюються, поглиблюються і систематизуються отримані знання, відпрацьовуються основні вміння та набуваються навички, необхідні студентам для успішного оволодіння професією, виконання програми виробничої технологічної і переддипломної практики та подальшої роботи за спеціальністю.

Об'єктами навчальної практики можуть бути дендропарки та лісові масиви навчального господарства закладу освіти та базового підприємства закладу освіти, під керівництвом викладачів.

Перед початком практики складається робоча програма на весь період практики, де передбачаються місце та тривалість практики, продуктивна праця, забезпечення, навчальні завдання, методи контролю і оцінки роботи студентів, форма звітності. Її складають з урахуванням конкретних умов регіону, можливостей закладу освіти та його базового підприємства, сезонності проведення робіт і особливостей ведення лісового господарства у даному регіоні.

Після проходження навчальної практики **студенти повинні знати:**

- компоненти лісу та відмінні ознаки деревостану;
- будову намету деревостану;
- класифікаційні типологічні одиниці та їх значення для ведення лісового господарства в Україні;
- закономірності поновлення лісів, їх ріст та розвиток;
- варіанти лісозмін найбільш поширені у даному регіоні;
- поділ лісів на категорії та особливості ведення господарства в них;
- теоретичні основи рубок догляду, способи та технології їх проведення у різних за віком насадженнях;
- способи рубок головного користування, які застосовуються в Україні;
- ознаки дерев, що підлягають санітарній рубці;
- шляхи підвищення біологічної продуктивності лісів.

На основі вивчення теоретичних положень та навичок, здобутих під час навчальної практики, **студенти повинні уміти:**

- формувати склад лісових насаджень у відповідності з лісорослинними умовами;
- виконувати облік та оцінку природного поновлення, встановлюючи відповідність останнього цільовому складу насадження;
- встановлювати у природі тип лісорослинних умов, тип лісу, тип деревостану;
- обґрунтувати причину та наслідки зміни деревних порід;
- встановлювати потребу деревостанів у рубках формування і оздоровлення лісів;
- призначати спосіб головної рубки у відповідності з Правилами рубок головного користування в лісах України;
- організовувати та проводити відведення лісосік під різні рубки лісу;
- обґрунтовувати доцільність призначення того чи іншого способу очищення місця рубання;

- здійснювати контроль за дотриманням вимог лісового законодавства України при проведенні рубок у лісі;
- складати технічну документацію.

А також набути:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК9. Здатність організувати діяльність з урахуванням вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці.

ЗК10. Здатність працювати самостійно і в команді, ефективно спілкуватися з фахівцями інших професій різного рівня, приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати знання і уміння з лісівничих дисциплін та досліджень й практичний досвід ведення лісового та мисливського господарства у виробничій діяльності.

СК2. Здатність організувати виконання виробничих завдань з ведення лісового та мисливського господарства.

СК3. Здатність до об'єктивного оцінювання стану дерев, лісостанів, особливості їх росту, а також стану мисливських угідь.

СК4. Здатність проводити лісівничі вимірювання із вибором засобів вимірювання згідно з встановленими рекомендаціями.

СК5. Здатність до створення, вирощування та формування лісових насаджень, володіння методами природного відновлення лісів.

СК6. Здатність вибрати типове устаткування та машини для вирішення професійних завдань.

СК7. Здатність реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень, їх біологічної стійкості, ощадливого використання лісових ресурсів.

СК8. Здатність ефективно оцінювати та використовувати лісову продукцію.

СК9. Здатність розуміти проєктну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.

СК10. Здатність організувати роботу малих колективів виконавців.

СК11. Здатність формувати почуття відповідальності за виконану роботу.

СК12. Здатність формувати екологічне мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля.

Результати навчання:

РН1. Застосовувати базові гуманітарні, природничо-наукові та професійні знання для вирішення виробничих завдань лісгосподарської галузі.

РН2. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для використання у професійній діяльності.

РН3. Знаходити оптимальні рішення у професійній діяльності, аналізувати та впроваджувати результати лісівничих досліджень.

РН4. Застосовувати знання про процеси росту і розвитку лісостанів, знати сучасні теоретичні та практичні засади ведення лісового, мисливського господарств.

РН5. Застосовувати сучасні технологічні процеси та необхідне обладнання, інструменти для виконання завдань виробничого процесу з урахуванням збереження довкілля.

РН6. Застосовувати знання із економіки, законодавчих актів, нормативно - довідкових матеріалів, організаційно-управлінської документації для ефективної організації виробництва.

РН7. Застосовувати знання з основ проєктування та організації ведення лісового, мисливського господарств, заготівлі лісопродукції.

РН8. Визначати лісівничо-таксаційні показники дерев і насаджень, їхню продуктивність та стан дерев, насаджень, довкілля, мисливських тварин, їхньої кормової бази.

РН9. Вирішувати виробничі проблеми, що виникають у процесі професійної діяльності з технологічних, технічних, правових, екологічних, економічних аспектів залежно від зональних умов.

РН10. Організовувати та здійснювати управління виробничою діяльністю відповідно до встановлених технологічних вимог з лісовирощування та експлуатації лісових ресурсів.

РН11. Застосовувати знання з інформаційних та комунікаційних технологій з метою вдосконалення виробничих процесів у лісовому та мисливському господарствах.

РН12. Впроваджувати у виробництво проєктні рішення на засадах екологічно безпечних технологій та наближеного до природи лісівництва.

РН14. Спілкуватись державною та іноземною мовами, у тому числі з професійних питань.

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва тем	Кількість годин		
	усього	у тому числі	
		на заняттях	самостійна робота
Розділ 1. Лісознавство. Тема 1. Рослинні елементи лісу та відмінні ознаки деревостанів.	9	4	5
Тема 2. Облік природного поновлення. Лісозміни.	8	3	5
Розділ 2. Лісівництво. Тема 3. Рубки догляду. Молодняки, призначені під освітлення або очищення деревостану.	7	2	5

Тема 4. Санітарні рубки. Насадження у віці жердняку, призначене в проріджування деревостану, або середньовікове, призначене у прохідну рубку. Насадження у віці молодняка, жердняку, середньовікове, або пристигле призначене в санітарну рубку.	10	4	6
Тема 5. Лісосіки відведені у рубки головного користування, свіжі вирубки.	9	3	6
6. Оформлення технічної документації та матеріалів практики. Задача і захист звіту.	2	2	
УСЬОГО	45	18	27

Зміст навчальної практики

Розділ 1. Лісознавство. Тема 1. Рослинні елементи лісу та відмінні ознаки деревостанів. Інструктаж з техніки безпеки. Робота з матеріалами лісовпорядкування: підготовка викопіювань з планшетів, виписки із таксаційного опису, вибір маршрутів і ланок для опису ділянок.

Самостійно: Опис складових рослинних елементів лісу та відмінних ознак деревостанів. Оформлення звіту.

Тема 2. Облік природного поновлення. Інструктаж з техніки безпеки. Проведення обліку та оцінки природного поновлення під наметом лісу та на зрубі. Закладання та закріплення облікових площадок, перелік підросту на них, складання облікової картки обстеження природного поновлення. Оформлення звіту. Ознайомлення з варіантами лісозмін і методами регулювання процесів змін деревних порід. Встановлення типу лісорослинних умов, типу лісу та тип деревостану, враховуючи головні та допоміжні ознаки. Оформлення звіту.

Розділ 2. Лісівництво. Тема 3. Відведення ділянок під освітлення. Робота з матеріалами лісовпорядкування. Підбір об'єктів. Підготовка викопіювань з планшетів і таксаційних описів ділянок. Інструктаж із правил техніки безпеки виконання робіт. Закладання тимчасових пробних площ, виконання комплексу робіт по проведенню рубки на тимчасовій пробній площі зі складанням заготовленої лісопродукції у стандартні стоси. Облік кількості заготовленої лісопродукції на тимчасовій пробній площі з наступним переведенням її на всю площу. Відбір, перелік і клеймування дерев діаметром 8 см і більше.

Самостійно: Проведення ОСВ ручним і механізованим способами. Оформлення звіту.

Тема 3. Відведення ділянок під прочищення. Робота з матеріалами лісовпорядкування. Підбір об'єктів. Підготовка викопіювань з планшетів і таксаційних описів ділянок. Інструктаж із правил техніки безпеки виконання робіт. Закладання тимчасових пробних площ, виконання комплексу робіт по проведенню рубки на тимчасовій пробній площі зі складанням заготовленої лісопродукції у стандартні стоси.

Самостійно: Облік кількості заготовленої лісопродукції на тимчасовій пробній площі з наступним переведенням її на всю площу. Відбір, перелік і клеймування дерев діаметром 8 см й більше. Оформлення звіту.

Тема 4. Санітарні рубки. Відведення ділянок під проріджування. Робота з матеріалами лісовпорядкування. Підбір об'єктів. Підготовка викопіювань з планшетів і таксаційних описів ділянок. Інструктаж із правил техніки безпеки виконання робіт. Огляд ділянки, її відмежування, геодезична зйомка, таксація ділянки із виконанням усього комплексу робіт по її відведенню.

Самостійно: Оформлення технічної документації на відведення лісосіки в рубку. Оформлення звіту.

Тема 5. Відведення ділянок під прохідну рубку. Робота з матеріалами лісовпорядкування. Підбір об'єктів. Підготовка викопіювань з планшетів і таксаційних описів ділянок. Інструктаж із правил техніки безпеки виконання робіт. Огляд ділянки, її відмежування, геодезична зйомка, таксація ділянки із виконанням усього комплексу робіт по її відведенню.

Самостійно: Оформлення звіту.

Тема 6. Оформлення технічної документації та матеріалів практики. Здача і захист звіту.

Критерії оцінювання практики

«Зараховано» виставляється тоді, коли:

Відповідь студента базується на рівні самостійного мислення з елементами творчого підходу. Студент у повному обсязі, якісно та своєчасно виконав завдання й усі програмні завдання фахової практичної підготовки, зібрав і засвоїв необхідний матеріал, грамотно та логічно його викладає, правильно обґрунтовує ухвалені рішення, ознайомлений із рекомендованою літературою, оперує термінами, використовує та дає критичну оцінку широкого кола практичних

проблем, уміло поєднує теоретичні надбання з практикою, відповідає на питання правильно, логічно, відповідь його повна, містить аналіз, узагальнення.

«Не зараховано» виставляється тоді, коли:

Студент не виконав календарний план проходження навчальної практики.

Має поверхневі знання матеріалу, часткове виконання кожного виду програмних завдань фахової практичної підготовки, недостатньо чітко формулювання під час викладення матеріалів звіту. Здобувач допускає суттєві помилки та неточності, не володіє практичними навичками.

Студенти, які отримали оцінку «НЕ ЗАРАХОВАНО», допускаються до повторного складання заліку після усунення недоліків та подання повного комплексу матеріалів практики.

Література

1. Генсірук С.А. Ліси України // Наук. т-во ім. Шевченка, МО України, Укр.ДЛТУ. – Львів, 2002. – 496 с.
2. ДСТУ 3404-96. Лісівництво. Терміни та визначення. – К., 1997. – 43 с.
3. ДСТУ 3534-97. Знаки натурні лісовпорядні і лісогосподарські. – К., 1997. – 19 с.
4. Лісовий кодекс України. – К., 2006. – 75 с.
5. Про затвердження Правил відновлення лісів і лісорозведення / Постанова Кабінету Міністрів України від 16.01.1996 р. № 97. – К., 1996. – 8 с.
6. Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів / Постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724. – К., 2007. – 8 с.
7. Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок / Постанова Кабінету Міністрів України від 16.05.2007 р. № 733. – К., 2007. – 22 с.

8. Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів / Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 року. № 761. – К., 2007. – 18 с.

9. Про затвердження Правил рубок головного користування в гірських лісах Карпат / Постанова Кабінету Міністрів України від 22.10.2008 р. № 929. – К., 2008. – 16 с.

10. Про затвердження Правил рубок головного користування в лісах України / Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2010 р. № 175 / Наказ ДКЛГУ від 23.12.2009 р. – К., 2009. – 12 с.

11. Санітарні Правила в лісах України / Постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1995р. № 555. – К., 1995. – 21 с.

12. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво: Підручник / За ред. В.Є. Свириденка. – К.: Арістей, 2005. – 544 с.

13. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г. Практикум з лісівництва: Підручник. – К.: Арістей, 2006. – 416 с.